

Méér kunstgras is niet altijd beter

De groei van sport in Nederland, leidt tot een verhoging van het gebruik van sportaccommodaties en de vraag naar meer capaciteit. Die vraag naar capaciteit uit zich de laatste jaren zichtbaar in een explosieve toename van het aantal kunstgrasvelden. De aanleg van kunstgrasvelden door gemeenten, is daarbij vaak op politieke besluiten gestoeld, zo stelt Wim Glaap van Procensus. "Er wordt onvoldoende rekening gehouden met organisatorische- en technische aspecten."

Auteur: Floris Winters

In het KNVB rapport 'Zo groen als kunstgras' van 2007 worden de motieven voor het aanleggen van kunstgrasvelden blootgelegd; hoofdzakelijk het oplossen van het ruimtegebrek en de kwaliteitsverbetering van het sportpark. Zo verhoogt de aanleg van kunstgrasvelden sterk de wedstrijd- en trainingscapaciteit. Een prettige bijkomstigheid die daarbij genoemd wordt, is dat het afwisselend gebruik van kunstgras en natuurgras ook de kwaliteit van het natuurgras verbetert. Kunstgras wordt gezien als de oplossing voor deze problematiek.

De oplossing 'meer kunstgrasvelden' is slechts deels een antwoord op de vraag naar meer capaciteit, volgens Wim Glaap, die als adviseur dagelijks betrokken is bij de advisering en uitvoeringsvoorbereiding

van kunstgrasvoetbalvelden. "Stel, een voetbalvereniging met drie wedstrijdvelden en één trainingsveld constateert een tekort van 500 trainingsuren. Om dit tekort op te vangen, klopt het bestuur van de vereniging aan bij de gemeente. De vereniging wil graag zijn wedstrijdveld omtoveren van een natuurgrasveld naar een kunstgrasveld, om zo voldoende trainingsuren te kunnen faciliteren. De gemeente houdt de vereniging graag te vriend (zij zijn immers de kiezers) en trekt een half miljoen euro uit voor de aanleg van het nieuwe kunstgrasveld. Daarmee is het uren tekort immers opgelost." Glaap vervolgt: "Er bleek echter nog een andere, efficiëntere oplossing voorhanden. Naast het tekort, zat de voetbalvereniging ook met een overschot. En wel van 250 wedstrijduren. De wedstrijdvelden konden dus worden ingezet

om het trainingsuren tekort tegen te gaan. Om de overige 250 uur op te vangen, kon de voetbalclub tevens uitwijken naar een nabij gelegen sportcomplex met multifunctioneel sportveld. Zodoende zouden de bestaande velden efficiënter gebruikt kunnen worden en hoeft er geen half miljoen worden uitgegeven aan een nieuw veld." Met deze herindeling en het multifunctioneel gebruik van de bestaande velden, mag het trainingsuren tekort dan wel opgelost zijn, de oplossing is echter niet zonder consequenties voor de sporters! Voetbalteams moeten soms uitwijken naar het naburige sportcomplex, om daar te trainen op het multifunctionele veld. En wat vinden de sporters aldaar van deze ongevraagde additionele belasting door de voetballers? Glaap: "Hiermee vertaal je

precies de angst, die gemeenten (politiek) er soms van weerhoudt om de vraag naar meer accommodaties op die manier op te lossen. Ze willen iedereen te vriend houden.”

Normering

Waar angst een slechte raadgever is, blijkt er bij gemeenten en verenigingen daarnaast onduidelijkheid te bestaan over de organisatorische- en technische aspecten van sportaccommodaties. Vooral de verschillen van inzicht tussen Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), NOC*NSF en de sportbonden inzake de normering van sportaccommodaties en het aantal benodigde velden, leidt volgens Glaap in den landen tot vele discussies tussen verenigingen en gemeenten over bijvoorbeeld het aantal velden en kleedkamers. De adviseur geeft een voorbeeld: “De VNG hanteert de norm dat er acht teamequivalenten kunnen spelen op één wedstrijdveld. Daarentegen hanteert NOC*NSF de norm dat er negen teams op kunnen spelen. Waar ga je als gemeente of vereniging dan van

uit, bij het bepalen van de noodzaak om een nieuw veld aan te leggen?”

Ook wordt er in de normeringen volgens hem onvoldoende rekening gehouden met de daadwerkelijke behoefte van verenigingen. Zo geldt de norm één trainingsveld op drie wedstrijdvelden. “De trainingscapaciteit is daarbij voor sommige clubs te beperkt. Bijvoorbeeld voor een vereniging die zich tot doel stelt om ieder jeugdlid minimaal twee keer per week te laten trainen. En zo ook vraagt ‘topsport op niveau’, trainingsarbeid van meerdere malen per week. Met deze verschillen in behoefte aan trainingscapaciteit is in de norm geen rekening gehouden.”

Het gevolg is dat gemeenten ook verschillend met de bestaande normeringen om gaan, waardoor bij de verenigingen problemen ontstaan die politiek dienen te worden afgekaderd.

Professionalisering

Gemeenten krijgen op hun beurt steeds meer te maken met verenigingen die geleid worden

door professionals welke bedrijfsmatig met een vereniging bezig zijn. Glaap: “Gemeenten kunnen hier moeilijk en soms niet mee omgaan. Zo ontstaan situaties dat bij investering door de verenigingen heel hoog wordt ingezet, om maar zoveel mogelijk uit het vuur te kunnen slepen.” Hij vervolgt: “Verenigingen die een dergelijke strategie hanteren kunnen veel bereiken in de politiek. Zeker in de vaak kleinere gemeentes, waar kennis en kunde beperkt is. Het probleem voor veel kleinere gemeenten is het vinden van de juiste personen met verstand van zaken.” Bij grotere gemeenten merkt de adviseur een andere ontwikkeling op. “Je ziet verder dat veel grotere gemeenten aparte beheerunits opzetten, waar het faciliteren van accommodaties als sportvelden, verenigingsgebouwen, kleedkamers, materiaal e.d. ondergebracht is.”

Gemeenten beginnen volgens Glaap wel in te zien dat de planning gewoon strak geregeld moet worden. “Wanneer kennis en kunde nu eenmaal niet in huis is en de gemeente afstand

“We moeten vooral streven naar accommodaties die multifunctioneel inzetbaar zijn en de huidige sportaccommodaties efficiënter invullen.”

doet van de uitvoeringsvoorbereiding en de aanleg van een kunstgrasveld, moeten zij zich er wel van vergewissen dat ze wel zelf de regie moet blijven voeren.

"Zo ontstaan situaties dat bij investering door de verenigingen heel hoog wordt ingezet, om maar zoveel mogelijk uit het vuur te kunnen slepen."

Wim Glaap

Oplossing

De 'kunstgras hype' speelt een belangrijke rol in de oplossing naar de vraag naar capaciteit, zo beseft ook Wim Glaap. Hij is daarbij wel stellig van mening dat kunstgras echter een beperkte oplossing is, die zoals gezegd leidt tot het oplossen van een deel van de organisatorische problemen. Volgens Glaap dient er beter rekening te worden gehouden met de technische aspecten van bestaande en nieuwe kunstgrasvelden. Verschillen in normeringen, professionalisering van verenigingen en de beperkingen bij vooral kleinere gemeenten vormen hierbij obstakels.

Volgens de adviseur van Procensus wordt er nog veel te weinig gekeken naar de exploitatie van sportaccommodaties. " We moeten vooral streven naar accommodaties die multifunctioneel inzetbaar zijn en de huidige sportaccommodaties efficiënter invullen. Naast het aanleggen van nieuwe velden moeten de Nederlandse sportverenigingen meer gezamenlijk gebruik gaan maken van de sportfaciliteiten. Bijvoorbeeld gezamenlijk gebruik van hockeyvelden met korfbal, korfbal gebruik laten maken van het kunstgras voetbalveld of een wielervedbaan gezamenlijk gebruiken met skeeler- en schaatsvereniging. Dit kan leiden tot een verlaging van de exploitatiekosten."

Zo kunnen sportvelden met een overschot aan bespelingsuren, volgens Glaap ook prima worden ingezet voor gymlessen van scholen. "Schoolsport is bij veel scholen nog niet gelieerd aan verenigingen. Een succesvol voorbeeld waar dit wel gebeurt, zijn de Brede Scholen. Hier worden bestaande sportvoorzieningen ingezet." Hij vervolgt: "Maar ook het loslaten van vaste begin tijden van wedstrijden, met name een betere verdeling over een wedstrijddag leidt tot betere spreiding van velden, kleedkamers en parkeervoorzieningen. En het spelen van wedstrijden door A en B jeugd op de zaterdagavond, draagt er aan bij, dat deze leeftijdsgroep blijft sporten en zodoende overdag kunnen werken in het weekend."

Wim Glaap, is werkzaam als vestigingsmanager bij Procensus, marktpartij in de advisering en uitvoeringsvoorbereiding van buitensportaccommodaties. Procensus is marktleider op gebied van planmatige voorbereiding van kunstgras voetbalvelden www.procensus.nl